

FTEA21:3 Språkfilosofi

Föreläsning III

Martin Jönsson



En metodologisk poäng

- Frågan om vad x är och vad som bestämmer x är två olika frågor.
- Det är frågorna i fetstilt som är i fokus på den här kursen:

Vad är mening?
 $\neq$
Vad bestämmer mening?

Vad är referens?
 $\neq$
Vad bestämmer referens?

Meningsteorier i termer av mentala tillstånd: Problem.

- Mycket traditionell kritik mot meningsteorier i termer av mentala tillstånd är bara applicerbar på en väldigt begränsad del av de mentala tillstånden.

T.ex. - Meningar kan inte vara mentala bilder eftersom t.ex. 'isomorfism' är ett meningsfullt uttryck som inte svarar mot någon mental bild som kan vara dess mening.

T.ex. - Meningar kan inte vara mentala bilder eftersom mentala bilder är mer detaljerade än meningar.

Meningsteorier i termer av mentala tillstånd: Problem

The image thereby differs essentially from the connotation of a sign, which latter may well be common property of many and is therefore not a part or mode of the single person's mind; for it cannot well be denied that mankind possess a common treasure of thoughts which is transmitted from generation to generation

Frege (1892, s.201)

- Läsning i termer av kvalitativ identitet:

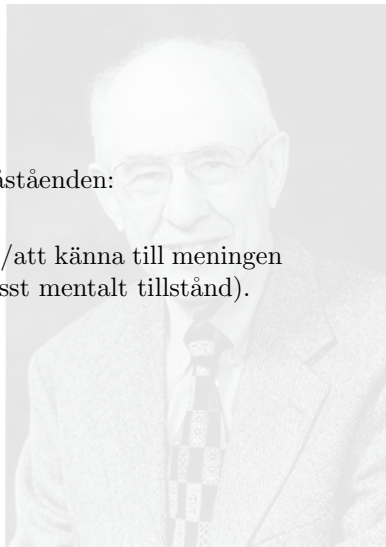
Vi kan delge andra vad vi menar. Men olika människors mentala tillstånd är aldrig exakt likadana och kan därför inte delas.

- Läsning i termer av numerisk identitet:

Två människor kan inte ha (numeriskt sett) samma mentala tillstånd. Men två människor kan mena (numeriskt sett) samma sak.

Meningsteorier i termer av mentala tillstånd: Problem.

- Vi måste överge ett av följande två påståenden:
 - 1) Mening är någonting mentalt. (/att känna till meningen hos en term är att vara i ett visst mentalt tillstånd).
 - 2) Mening bestämmer referens.



En princip

(MR) Mening bestämmer referens

- (MR) har starkt intuitivt stöd; att jag associerar 'katt' med en viss mening måste rimligen ha någonting att göra med faktumet att jag pratar om katter när jag använder 'katt'.
- (MR) formulerades ursprungligen av Frege (1892).
- Om mening *är* referens är (MR) trivialt sann.
- (MR) tolkas vanligen som att den inbegriper en supervenienstes: Om två uttryck har samma mening så måste de också ha samma referens.
(MR) fungerar således utmärkt som premiss i t.ex. Modus Ponens eller Modus Tollens.

Tvillingjorden

Tänk dig tvillingjorden, en planet som vid första anblicken ser ut som en exakt kopia av jorden. I synnerhet så ser vatten ut och smakar likadant på jorden och tvillingjorden, det betar sig likadant och finns på samma ställen. Enda skillnaden mellan jorden och tvillingjorden är att vatten på tvillingjorden faktiskt inte är H_2O utan XYZ (en helt annan kemisk sammansättning). Tänk dig nu en tid på jorden respektive tvillingjorden innan vattens kemiska sammansättning är känd, och tänk på hur vi intuitivt skulle beskriva en person och dennes mentalt identiske tvillingjordstvilling och deras språkanvändning.

Vilken av följande beskrivningar är mest intuitiv?

- (1) 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har samma mening och samma referens
- (2) "Vatten"_J och 'Vatten'_{TJ} har samma mening och olika referens
- (3) 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har olika mening och samma referens
- (4) 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har olika mening och olika referens

Tvillingjorden

- (1) 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har samma mening och samma referens
 - Allt som ser ut som vatten är vatten.
 - 'Vatten är H₂O' är falskt.
- (2) "Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har samma mening och olika referens
 - Mening bestämmer inte referens.
- (3) 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har olika mening och samma referens
 - Mening är inte något mentalt.
- (4) 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har olika mening och olika referens
 - Mening är inte något mentalt.

Putnams egen position

- Putnam har intuitionen att 'Vatten'_J och 'Vatten'_{TJ} har olika mening och olika referens.
- För att garantera att mening bestämmer referens så identifierar Putnam (1975) en generell terms mening med en n -tuple där första medlemmen är termens extension.
- Putnam tänker sig att två faktorer (förutom en talares mentala tillstånd) bidrar till att bestämma en naturlig sort-terms referens: en talares kausala koppling till världen och språkgemenskapen som talaren tillhör.